

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ 1952

ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΟΛΛΙΑ

Ἡ φορολογικὴ νομοθεσία τοῦ ἔτους 1952, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη, παρουσιάζεται ἐν Ἑλλάδι ἐλάχιστα παραγωγικῆ. Ἡ πολιτικὴ τοῦ ἔτους αὐτοῦ μᾶς δίδει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀντελήφθη ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ ὅτι οἱ ὑφιστάμενοι τοιοῦτοι εἶναι τόσο πολλοὶ πού πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ πῶς θὰ τοὺς ὀλιγοστεύσωμεν, ἀντὶ τῆς μέγρι τοῦδε τακτικῆς τοῦ πολλαπλασιασμοῦ των.

Εἶναι ἀρχὴ τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιστήμης, οἱ φορολογικοὶ νόμοι νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτεροι καὶ αἱ τροποποιήσεις των νὰ λαμβάνουν χώραν κατὰ πολὺ ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων χρονικὰ διαστήματα καὶ μόνον ὅταν αὐταὶ καθίστανται ἀναπότρεπτοι, λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν ἐξ ἀφορμῆς τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως, ἥτις καθιστᾷ ἀναγκαστικὰς τὰς μεταβολὰς. Οἱ οἰκονομολόγοι διδάσκουν ὅτι εἰς παλαιὸς φόρος, ἔστω καὶ κακός, εἶναι προτιμότερος ἐνὸς νέου καλυτέρου, τόσο ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς ὅσον καὶ πρακτικῆς. Ὁ φόρος ἀποτελεῖ μίαν μείωσιν τῆς περιουσίας ἢ τοῦ εισοδήματος τοῦ πολίτου. Τὴν μείωσιν ταύτην, ὅσον προηγμένον καὶ ἂν εἶναι τὸ ἄτομον, οὐδέποτε τὴν βλέπει εὐχαρίστως. Δεδομένου ὅτι ὑποκείμενον τοῦ φόρου εἶναι πάντοτε, ἄλλοτε ἀμέσως καὶ ἄλλοτε ἐμμέσως, τὸ ἄτομον, δέον νὰ ἀποφεύγεται ἢ συχνῇ μεταρρυθμίσις τῆς φορολογικῆς νομοθεσίας, διότι ἡ συνήθεια ἀποτελεῖ ἓνα σημαντικὸν παράγοντα εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων.

Ἄπαξ ὁ πολίτης ἐσυνήθισεν νὰ ὑποβάλλεται εἰς μίαν θυσίαν, συντάσων δηλώσεις καὶ ἐπισκεπτόμενος τὰς φορολογικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους νὰ καταβάλλῃ μέρος τοῦ εισοδήματός του πρὸς ὄφελος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, δὲν πρέπει τὸ Κράτος διὰ τῶν συχνῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων νὰ τὸν ἀναγκάζῃ νὰ ἀλλάξῃ συνηθείας, διότι τὸ τοιοῦτον θὰ συνεπιφέρῃ φυσιολογικὰ τὴν ἀντίδρασιν τοῦ πολίτου.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ ἡ ταμειευτικὴ ἀπόδοσις τῶν φόρων ἀπαιτοῦν τὴν συνεργασίαν καὶ ἀμοιβαίαν κατανόησιν φορολογουμένου καὶ φορολογουontos. Ἐὰν δὲν ὑφίσταται ἡ συνεργασία αὕτη, λόγῳ ἀντιδράσεως τοῦ ἐτέρου τῶν μερῶν ἢ λόγῳ μὴ κατανόησεως παρ' ἀμφοτέρων τοῦ σκοποῦ ὃν ἐξυπηρετεῖ ὁ φόρος, τότε οὔτε καλὴν καὶ γενικὴν ἐφαρμογὴν τῆς φορολογίας θὰ ἐπιτύχωμεν, οὔτε τὴν ἀναμενομένην χρηματικὴν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου θὰ ἔχωμεν.

Ὁ ἔλλην νομοθέτης πάντοτε μετὰ περιφρονήσεως ἀντιμετώπισε τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιστήμης, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μὴ σταθεροποίησιν τοῦ φορολογικοῦ μᾶς συστήματος, τὴν μὴ κανονικὴν ἀπόδοσιν τῶν ὑφισταμένων φορολογικῶν, τὴν αὐξησιν, ἀντὶ τῆς μειώσεως, τῆς φοροδιαφυγῆς διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, τὴν δυσανάλογον ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἔξοδα βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τέλος τὴν αὐξοῦσαν ἀντίδρασιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς φορολογίας, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ὑπάρχουν ὄχι μόνον ἰδιώται, ἀλλὰ καὶ κρατικὰ ὄργανα πού νὰ θεωροῦν τὸ Κράτος ὡς τὸν μεγαλύτερον ἄρπαγα.

Ἡ συχνὴ τροποποιήσις τῶν φορολογικῶν Νόμων καὶ ἔτι περισσότερον ἡ ἐπιβολὴ φόρων ἀναδρομικῶς ἀποτελοῦν τροχοπέδην εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιωτι-

κής οικονομίας, εκ της οποίας η δημοσία οικονομία άντλει τα μέσα λειτουργίας της.

Η δημοσιονομική πολιτική είναι τέχνη και επιστήμη και ο άσπιν ταύτης Υπουργός των Οικονομικών πρέπει να γνωρίζει όχι μόνον την από θεωρητικής πλευράς όρθην τοποθέτησιν των δημοσιονομικών μέτρων, αλλά πρέπει να γνωρίζει συγχρόνως και τον τρόπον εξουδετερώσεως των αντιδράσεων τας οποίας προκαλούν κατά την εφαρμογήν αυτών τα δημοσιονομικά μέτρα και φαινόμενα. Περιεχόμενον της φορολογικής πολιτικής είναι το σύνολον των ενεργειών εξευρέσεως των καταλλήλων πόρων, διά την κάλυψιν των δημοσίων αναγκών. Ηθική βάση της δημοσιονομικής πολιτικής είναι η συστηματική και δικαία κατανομή των δημοσίων βαρών και η όρθή διάθεσις των πραγματοποιουμένων εσόδων προς επίτευξιν των πολιτικών, κοινωνικών και εκπολιτιστικών σκοπών του Κράτους.

Η δημοσιονομική πολιτική δέν πρέπει να περιορίζεται μόνον εις την εξεύρεσιν μέτρων ίκανοποίησεως των ταμειυτικών αυτης σκοπών, αλλά συγχρόνως και εις την εφαρμογήν μέτρων διά των οποίων επηρεάζονται αι πολλαπλαί εκδηλώσεις της κοινωνικής δράσεως του Κράτους. Αυτη δέν να κατευθύνεται, ως και η οικονομική πολιτική, επί τη βάσει ώρισμένων γενικών αρχών και κανόνων.

Η έναρμόνισις της φορολογικής πολιτικής του Κράτους προς την όλην δημοσιονομικήν πολιτικήν και έτι πλέον την γενικήν οικονομικήν πολιτικήν τούτου επιβάλλεται να είναι σταθερά και συνεχής. Έλλειψις έναρμονίσεως άποτελει πάντοτε μίαν των κυριωτέρων άφορμών της δημοσιονομικής κακοδιαμονίας των Κρατών.

Η Έλλάς, δεδομένου ότι το έθνικόν εισόδημα είναι χαμηλόν, έχει μεγάλην φορολογικήν επιβάρυνσιν επί του άτομικού εισοδήματος, κυρίως του μετρίου και πενιχρού τοιούτου, του επιβαρυνόμενου διά των έμμέσων φόρων.

Η μεγάλη αναλογία των έμμέσων φόρων, έν σχέσει προς τους άμέσους, καθιστά την φορολογικήν επιβάρυνσιν καταθλιπτικήν διά το μέγιστον τμήμα του πληθυσμού, όπερ δέν έχει την ευχέρειαν της επιρρίψεως του φορολογικού βάρους εις άλλας τάξεις, καθ' όσον το σύνολον του πραγματοποιουμένου παρ' εκάστου εισοδήματος καταναλίσκεται εις αγαθά πληττόμενα διά των φόρων καταναλώσεως.

Θεωρητικώς αναγνωρίζεται και όμολογείται πάντοτε παρὰ των εκάστοτε Υπουργών των Οικονομικών, ότι η αναλογία των άμέσων φόρων έν Έλλάδι είναι μικρά έν συγκρίσει προς τους έμμέσους και ότι θα καταβληθη προσπάθεια προς άρσιν της ανισότητος ταύτης, χωρίς όμως έν τη πράξει να επιδιώκεται και επιτυγχάνεται το ύποσχόμενον.

Προβαίνομεν ήδη εις την έρευναν των κατά το έτος 1952 ληφθέντων φορολογικών νομοθετικών μέτρων προς πραγματοποίησιν της εκάστοτε εξαγγελιομένης και μη έν τούτοις επιτυγχανομένης όρθής φορολογικής πολιτικής.

Ι. Διάταγμα της 7-2-52 «περί κώδικος Φορολογικών Στοιχείων»

Προς τον σκοπόν καταπολεμήσεως της φοροδιαφυγής, ητις άποτελει το μεγαλύτερον εμπόδιον εις την εφαρμογήν των δύο βασικών αρχών της δημοσιονομικής της ισότητος και καθολικότητος του φόρου, η πολιτεία από του έτους 1948 διά του Ν. Διατάγματος 578)1948 «περί τηρήσεως βιβλίων υπό των επιτηθευματιών» και του Α. Νόμου 810)1948 «περί συγκεντρώσεως φορολογικών στοιχείων», προέδθη εις την λήψιν μέτρων δυναμένων να περιορίσουν την ύφισταμένην και μη δυναμένην

νά άποφευχθή φοροδιαφυγή. Τά διά τών νόμων τούτων όμως ληφθέντα μέτρα δέν έκρίθησαν λυσιτελή, και διά του ώς άνωτέρω αναφερομένου Διατάγματος έπα- νελήφθησαν και συνεπληρώθησαν κωδικοποιηθέντα εις ένιαιον κείμενον, με πλήθος νέων διατάξεων, αι διατάξεις τών νομοθετημάτων τούτων. Τά 14 άρθρα του Ν. Δια- τάγματος 578)1948 και 11 τοιαυτα του Α. Νόμου 810)1948, συγχωνευθέντα και συμπληρωθέντα, άπετέλεσαν το κείμενον της νέας νομοθεσίας, περι φορολογικών στοιχείων, εκ 58 έν συνόλω μακροσκελών άρθρων. Διά του νομοθετήματος τούτου καθιερούντο πλήθος υποχρεώσεων εις τούς φορολογουμένους τούς πραγματοποιούν- τας εισοδήματα εξ έμπορικών έν γένει επιχειρήσεων και τούς ασκούντας διάφορα επαγγέλματα. Η εξειδίκευσις τών περιπτώσεων, αι επιβαλλόμεναι υποχρεώσεις και οικονομική επιβάρυνσις τών φορολογουμένων ήσαν τσαυται και τοιαυται, ώστε ήναγκάστη ή Διοίκησις νά αναστείλη την εφαρμογήν του Διατάγματος, κατόπιν διαμαρτυριών τών ένδιαφερομένων και τών οργανώσεών των, διαταχθείσης της συμμετοχής εις την συσταθείσαν οικειαν Έπιτροπήν μελέτης του Κ.Φ.Σ. και αντι- προσώπων τών φορολογουμένων, πρós νέαν έρευναν του ζητήματος. Μετά πολύ- μνηνον έπεξεργασίαν, επηκολούθησεν ή έκδοσις του από 7 Ιουλίου 1952 νέου Δια- τάγματος, περι κώδικος φορολογικών στοιχείων, κοινοποιηθέντος διά της υπ' αριθμ. 131)1952 επεξηγηματικής έγκυκλίου διαταγής του Υπουργείου Οικονομικών.

Διά του κώδικος φορολογικών στοιχείων επιδιώκεται άφ' ένός μεν ή τήρη- σις ώρισμένου τύπου έμπορικών βιβλίων υπό τών επαγγελματιών έν γένει και έμπόρων, ίνα βάσει τούτων καθίσταται έφικτός ο καθορισμός τών πραγματοποιου- μένων παρ' εκάστου κερδών διά την επιβολήν της φορολογίας του εισοδήματος, άφ' έτέρου δέ ή συγκέντρωσις υπό της φορολογικής αρχής τών πάσης φύσεως στοιχείων άφορώντων τās συναλλαγās τών φορολογουμένων, μέσω τών οποίων θα έλέγχεται ή ακρίβεια τών τηρουμένων βιβλίων και θα καθίσταται δυνατός ο επί τη βάσει τεκμηρίων καθορισμός τών κερδών τών φορολογουμένων, όταν τά βιβλία δέν τηρούνται κανονικώς.

Όμολογουμένως, ή πρόθεσις της Διοικήσεως τυγχάνει αξιέπαινος, εάν επι- τευχθούν οι διά του Διατάγματος επιδιωκόμενοι σκοποί. Η εμφάνισις διά τών βιβλίων τών πραγματικών κερδών εκάστου επιτηδευματίου διευκολύνει κατά πολύ το έργον της φορολογούσης αρχής, διά την ίσην μεταχείρισιν τών πολιτών έναντι τών φορολογικών νόμων, αλλά και την Κυβέρνησιν και την νομοθετικήν έξουσίαν έξυπηρετεί, διότι όταν είναι γνωστή ή φοροδοτική ικανότης του συνόλου τών φορο- λογουμένων διευκολύνονται ούτοι εις τόν καθορισμόν τών φορολογικών ποσοστών τών οποίων ή Κυβέρνησις προτείνει την αύξησιν και ή νομοθετική έξουσία αποδέ- χεται και έγκρίνει, όταν ή απόδοσις τών ύφισταμένων φόρων δέν είναι ικανοποιη- τική εξ άφορμής της φοροδιαφυγής εκ μέρους σημαντικού αριθμού φορολογουμένων.

Τήν τήρησιν έμπορικών βιβλίων επιβάλλει και ο έμπορικός νόμος, όχι διά φορολογικούς σκοπούς, αλλά πρós το συμφέρον τών έμπορευομένων. Καί πρós του τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, αλλά κυρίως κατά την περίοδον της κατοχής και μετ' αυτήν, ούδεις σχεδόν, εκτός ελαχίστων πιθανώς εξαιρέσεων, έτήρησαν ακριβή έμπορικά βιβλία. Εις τούτο δέν ευθύνονται κατά πρώτον λόγον οι έμπορευόμενοι, αλλά το Κράτος, όπερ διά τών λαμβανόμενων εκάστοτε φορολογικών και άγορανο- μικών μέτρων αναγκάζει τούς επιχειρηματίας νά μή τηρούν ακριβή έμπορικά

βιβλία. Όταν τὸ Κράτος ἀγνοῇ ὅτι ὁ ἔμπορος διαθέτει κεφάλαιον καὶ ἐργασίαν διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ εἰσόδημα καὶ ἀφαιρεῖ τὸ σύνολον τοῦ εἰσοδήματος ἢ ἐνίοτε καὶ μέρος τοῦ κεφαλαίου του διὰ τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰκονικοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐμφανιζομένου εἰς τὰ βιβλία, λόγῳ ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος, ἢ τὸν ὑποχρεώνει διὰ τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων νὰ πωλῇ κάτω τοῦ κόστους, δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος ὑποδεικνύει εἰς τὸν ἐπιχειρηματίαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ τηρῇ πραγματικὰ βιβλία, διότι θὰ τὸν ὀδηγήσουν εἰς τὴν καταστροφὴν.

Ὁ νέος νόμος περὶ φορολογικῶν στοιχείων καὶ τηρήσεως ἐμπορικῶν βιβλίων δὲν ἀναγνωρίζει τὸν νόμον τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐμπορευμάτων. Ἐφ' ὅσον ἡ νομισματικὴ ἀστάθεια συνεχίζεται, νομιζόμεν ὅτι, παρὰ τὰς καθιερούμεναις κυρώσεις κατὰ τῶν παραβατῶν τοῦ Κώδικος, δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ τὸ ἐπιδιωκόμενον, δηλ. ἡ ἐμφάνισις διὰ τῶν βιβλίων τῶν πραγματικῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ μονόπλευρος ἐξέτασις τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων δὲν ὀδηγεῖ, κατὰ κανόνα, εἰς τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων. Ὁ νομοθέτης τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὰ παρ' αὐτοῦ θεσπιζόμενα μέτρα, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῇ τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, καὶ εἰδικῶς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς. Ὁ ἐπιχειρηματίας ἐργάζεται διὰ τὴν ἐπίτευξιν κέρδους. Ὄταν τὸ Κράτος, διὰ τῆς φορολογίας, τοῦ ἀπαγορεύῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν πραγματοποίησιν τούτου, τότε ἡ θὰ παύσῃ νὰ ἐργάζεται, καὶ ἡ ἐργασία του εἶναι ἐπωφελὴς ὄχι μόνον δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν, ἢ θὰ καταβάλλῃ προσπάθειαν, παρὰ τοὺς νομικοὺς περιορισμοὺς, νὰ πραγματοποιήσῃ εἰσόδημα. Καταλήγομεν θθεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, διὰ νὰ δυνηθῶν οἱ ἐμπορευόμενοι νὰ τηροῦν ἀκριβῆ βιβλία, ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑνὸς νομισματικὴ σταθερότης καὶ, ἐφ' ὅσον τοιαύτη δὲν ὑφίσταται, ἢ ἀναγνώρισις τῆς τιμῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐμπορεύματος, καὶ ἀφ' ἑτέρου λογικὰ ἐπίπεδα φορολογικῶν ποσοστῶν, ἵνα μὴ γεννάται εἰς τὸν φορολογούμενον ἡ ἀντίληψις ὅτι πέραν ἑνὸς ὀρίου εἰσοδήματος παύει νὰ ἐργάζεται δι' ἑαυτὸν καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν κόπων του καὶ προσπαθειῶν διατίθεται πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας.

Τὸν ἕτερον τῶν σκοπῶν τοῦ κώδικος φορολογικῶν στοιχείων ἀποτελεῖ ἡ συγκέντρωσις στοιχείων πρὸς ἔλεγχον τῶν βιβλίων τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐμπόρων καὶ τὸν ἐπὶ τῇ θάσει στοιχείων καθορισμὸν τοῦ πιθανοῦ εἰσοδήματος τούτων, ἐν περιπτώσει μὴ κανονικῆς τηρήσεως τῶν βιβλίων. Καὶ ἡ τοιαύτη πρόθεσις τοῦ νομοθέτου κρίνεται ἀπολύτως ὀρθή. Ἐρευνητέον, ὅμως, ἐὰν τοῦτο καθίσταται ἐφικτὸν καὶ μήπως αἱ ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις καὶ οἰκονομικαὶ θυσίαι, ἐκ μέρους τῶν τε φορολογουμένων καὶ τοῦ Κράτους, εἶναι δυσανάλογοι πρὸς τὸ ἀναμενόμενον ἀποτέλεσμα. Αἱ καθιερούμεναι ὑπὸ τοῦ Κώδικος ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς ἐπιτηδεύματις εἶναι πράγματι ὑπερβολικαί, καὶ συνεπάγονται μεγάλας δαπάνας δι' αὐτοὺς. Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἔκδοσις πολλῶν ἐγγράφων καὶ ὑποχρεωτικὴ ὑποβολὴ ἀντιγράφων τούτων εἰς τὴν φορολογικὴν ἀρχήν, ἀπασχολεῖ καὶ ἐπιβαρύνει μεγάλως τοὺς φορολογουμένους. Πολλοὶ τούτων, ἐλλείψει γραμματικῶν ἢ καὶ λογιστικῶν γνώσεων, ἀναγκάζονται νὰ προσλάβουν πρόσθετον ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων των.

Μεγάλαι καὶ μεσαῖαι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνισχύσουν τὸ προσω-

πικόν των διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑπὸ τοῦ κώδικος ἐπιβαλλομένων γραφειοκρατικῶν ὑποχρεώσεων. Τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα εἶναι αἱ ἐπιβαλλόμεναι ἐπιβαρύνσεις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὥστε πολλοὶ ἐπιχειρηματῆται εὐχαρίστως θὰ ἐδέχοντο τὸν διπλασιασμόν τοῦ παρ' αὐτῶν καταβαλλομένου φόρου, ἔναντι ἀπαλλαγῆς των ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Κώδικος ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων.

Ἄλλὰ καὶ τὸ Κράτος διὰ τοῦ καθιερουμένου συστήματος τῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τοῦ συνόλου τῶν καθημερινῶν συναλλαγῶν τῶν φορολογουμένων θὰ ἐπιβαρυνθῆ μετὰ μεγάλον ἀριθμὸν ὑπαλλήλων, οἵτινες τυγχάνουσι ἀπαραίτητοι, λόγῳ τοῦ ὄγκου τῆς δημιουργουμένης ἐργασίας.

Ὅταν, ὅμως, τόσον οἱ φορολογούμενοι ὅσον καὶ τὸ Κράτος ἐπιβαρύνονται μετὰ δαπάνας δυσαναλόγου πρὸς τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα, δὲν δυνάμεθα νὰ ὀμιλῶμεν περὶ ὠφελιμότητος τοῦ νέου συστήματος ἀποφυγῆς τῆς φοροδιαφυγῆς.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ Κώδικος θὰ ἔδει νὰ ἀποφευχθῆ τὸ πλῆθος τῶν λεπτομερειῶν καὶ εἰδικεύσεων καὶ νὰ βαδίσωμεν θαυμασίως εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν στοιχείων μέσῳ τῶν ὁποίων θὰ καθίστατο ἐφικτὴ ἡ ἐξεύρεσις τῆς φορολογητέας ὕλης.

Ἡ τήρησις τῶν βιβλίων ὀρθῶς ἐπεβλήθη. Αἱ λεπτομέρειαι τήρησεως τούτων ὅμως θὰ ἔδει νὰ μὴ εἶναι τόσαι, ἀλλὰ νὰ τίθενται γενικοὶ κανόνες τήρησεως βιβλίων. Ἡ συγκέντρωσις φορολογικῶν στοιχείων νὰ περιορισθῆ κατ' ἀρχάς : εἰς τὰς διασαφήσεις εἰσαγωγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἔκδοσιν τιμολογίων χονδρικῆς πωλήσεως παρὰ τῶν βιομηχανῶν καὶ χονδρεμπόρων, ἔκδοσιν φορτωτικῶν διὰ τὰς ὀργανωμένας μεταφορικὰς ἐπιχειρήσεις ἐσωτερικοῦ, συγκέντρωσιν στοιχείων δι' ἀγορὰς ἢ πληρωμὰς παρὰ δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου καὶ ἄλλας τινὰς περιπτώσεις. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐὰν ἐβάδιζεν ὁ νομοθέτης εἶναι βέβαιον ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ κατελήγομεν εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ Κώδικος καὶ θὰ κατεπολεμεῖτο ἡ φοροδιαφυγή. Διὰ τοῦ ἐφαρμοσθέντος συστήματος πολὺ φοβοῦμεθα ὅτι ἡ ἀντίδρασις τῶν φορολογουμένων καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ Κράτους νὰ παρακολουθῆσιν τὰ ἑκατομμύρια τῶν συναλλαγῶν καὶ μυριάδας τῶν φορολογουμένων θὰ ὀδηγήσουν ἀργὰ ἢ γρήγορα, εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ συστήματος, ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ ἔγκαιρος προσαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ κώδικος πρὸς τὴν πραγματικότητα.

II. Ν. Διάταγμα 2176)1952 «Περὶ προστασίας τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας»

Σκοπὸς τοῦ ὡς ἄνω νομοθετήματος ὑπῆρξεν ἡ ἀποσυμφόρησις τῆς τῶς διοικήσεως πρωτεύουσας καὶ συγκράτησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα. Καὶ κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον, κυρίως ὅμως ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν, ἐγκαταλείπεται ἡ ἐπαρχία. Τὸ Κράτος ὅμως, διὰ λόγους γενικωτέρας οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἠθέλησε, διὰ τῆς παραχωρήσεως πλεονεκτικῶν εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν βιομηχανίαν, νὰ ἐπιδιώξῃ ἐμμέσως τὴν ἀνάπτυξιν ταύτης καὶ τὴν συγκράτησιν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Αἱ παρεχόμεναι διευκολύνσεις εἶναι κυρίως οἰκονομικῆς φύσεως — μείωσις τῶν δασμῶν δι' εἰσαγόμενα μηχανήματα εἰς τὸ ἥμισυ τῶν κανονικῶν, μείωσις τοῦ Φ.Κ.Ε. — αὔξεισις τῶν ποσοστῶν ἀποσβέσεως — ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ φόρου Καθαρῶν Προσόδων 25 % τῶν προκυπτόντων καθαρῶν κερδῶν, ὅπερ ἀποτελεῖ εἰδικὴν κράτησιν πρὸς κάλυψιν μελλοντικῶν ζημιῶν — ἀγορὰ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν ὀργανισμῶν

Δημοσίου Δικαίου τῶν προϊόντων τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας εἰς τιμὰς ἀνωτέρας τῶν προσφερομένων ὑπὸ βιομηχανιῶν ἐγκατεστημένων εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν— ἀναγκαστικαὶ ἀπαλλοτριώσεις γηπέδων πρὸς ἐγκατάστασιν νέων βιομηχανιῶν, καὶ πλῆθος ἄλλων πλεονεκτημάτων. Τὸ μέτρον τοῦτο, γενικῶς κρινόμενον, τυγχάνει ἐπιδοκιμαστέον, ἢ ἐφαρμογῇ ὁμῶς τούτου καὶ τὰ ἐπιτευχθήσμενα ἀποτελέσματα εἶναι ἀμφίβολα καὶ θὰ ἔδει νὰ ἀντιμετωπισθῇ σοβαρώτερον ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε Κυβερνήσεων, διότι πράγματι ἡ πρωτεύουσα ἔχει γίνεαι ὑδροκέφαλος καὶ τὸ ἀνωτέρω νομοθέτημα δὲν λύει τὸ ζήτημα. Πρέπει νὰ ληφθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα, ἵνα κατορθωθῇ νὰ πεισθοῦν οἱ πολῖται ὅτι ἡ ἐπαρχία δίδει ζωὴν εἰς βλοῦς μας καὶ ὅχι ἢ πρωτεύουσα, πρὸς τὴν συρρέουν οἱ ἄνθρωποι τῆς ὑπαίθρου διὰ νὰ ζήσουν, ἔστω καὶ ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας, ἀρκεῖ νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ κέντρον. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ἡ ἀποκέντρωσις ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ μέτρα πρὸς ἃ ἔδει νὰ στραφῶμεν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας.

III. Νόμος 2246 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἄλλων τινῶν φορολογικῶν διατάξεων»

Συνήθης τίτλος νόμου εἰς τὴν ἑλληνικὴν φορολογικὴν νομοθεσίαν, κυρίως ἀπὸ τῆς κατοχῆς καὶ ἐντεῦθεν.

Διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου ἀναπροσαρμόζονται καὶ διαρρυθμίζονται τὰ τέλη χαρτοσήμου, μὲ σκοπὸν τὴν ἀπλοποίησιν τούτου ἀλλὰ καὶ ταμιακὸν τοιοῦτον, δι' αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν. Συγχρόνως προσαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ χαρτοσήμου πρὸς τὸν κώδικα περὶ φορολογικῶν στοιχείων, τόσον διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς εἰσπράξεως τῶν τελῶν ὅσον καὶ διὰ τὴν αὐξησιν τοῦ ἐσόδου τοῦ προϋπολογισμοῦ, διὰ τῆς ἐπιβολῆς χαρτοσήμου ἐπὶ συναλλαγῶν καὶ ἐγγράφων ἅτινα μέχρι τοῦδε δὲν ὑπῆγοντο εἰς τέλος.

Ἐκτὸς τῶν οὐσιωδῶν τροποποιήσεων τοῦ χαρτοσήμου, διὰ τῶν λοιπῶν διατάξεων ἐπέρχονται ἐπουσιώδεις τροποποιήσεις εἰς τὰς φορολογίας μεταβιβάσεως ἀκινήτων εὐπάρων, κατοικητῶν ἀγοραπωλησιῶν, κληρονομιῶν καὶ πλοίων, ὅπως ὥστε τὸ ὑφιστάμενον νομοθετικὸν φορολογικὸν μωσαϊκὸν αὐξάνει.

Τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου τυγχάνουν καὶ οἱ νόμοι: 2240 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικῶν τινῶν νόμων», 2253 «Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1644)51 «Περὶ μετατροπῆς ἀνωνύμων μετοχῶν τῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν εἰς ὀνομαστικὰς», 2281 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων φορολογικῶν νόμων».

IV. Νόμος 2289 «Περὶ φορολογικῶν Δικαστηρίων»

Ἀξιόλογον προσπάθειαν ἀπετέλεσε κατὰ τὸ 1952 ὁ ὡς ἄνω νόμος διὰ τοῦ ὁποῖου καθορίζονται τὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ ὀργανώσεως διοικητικῶν δικαστηρίων πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ, πρὸς λύσιν τῶν φορολογικῶν διαφορῶν. Καίτοι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους εἰσπράττονται φόροι, καὶ ὡς ἐκ τούτου προκύπτουν διαφοραὶ μεταξὺ φορολογούσης ἀρχῆς καὶ φορολογουμένων, δὲν ὑφίστανται ὁμῶς εἰσέτι διοικητικὰ δικαστήρια πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τούτων. Ἐκαστος φορολογικὸς νόμος, συνήθως, προέδλεπε καὶ τὴν συγκρότησιν διαφορῶν ἐπιτροπῶν, ποικίλης συνθέσεως ἐκάστοτε, αἵτινες ἔλυον τὰς διαφορὰς ταύτας. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐπεχειρήθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1940, διὰ τοῦ νόμου 2595)1940, ἢ ἐφαρ-